

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș.

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25.

Apare în fiecare Duminică.

Pretul unui exemplar: 1 Leu.

... „Și pre pământ pace între oameni bunăvoire“.

Pace, fericire! ... Aceasta ne trebuie nouă, Nouă tuturor. Inimi înflăcărate, suflete insetate strigă neconținut: Vino pace, vino fericire!

Ca să avem pace, trebuie să fim cu bunăvoire. Să voim și să facem binele. A face binele nu este alt ceva decât să împlinim voia preasfânta a Tatălui ceresc.

Păgânii au avut nenumarați dumnezei. Puternici - ca soarele, înfricoșaji ca trăsnetul, înaintea cărora stătea poporul cuprins de frică și groază și pentru înlănzirea cărora se jertfau averi, prunci, fecioare neprihănite și vieți fără număr. Cruzi și îngâmfați dumnezei au fost aceia. Și cum au fost zeii, asemenea lor au fost slujitorii — popoarele păgâne. Nefericiții de ei, trăiau în umbra morții și în „întunericul cel mai din afară“.

Nouă nu ne trebuiesc atari dumnezei sălbaticii!

Dumnezeul nostru este blând, îndurat și de oameni iubitor. Este între noi și noi suntem ai Lui. Ne chiamă la sine cu dulci cuvinte. Să mergem să-L vedem în zmerita iezle din Vifleim!

Ingeri cu aripi ușoare cântă ... „Și pre pământ pace, între oameni bunăvoire“!

Ce cântec înălțător! Nici că ne lipsește altceva ca să avem pace și să trăim în fericire, Ingerilor! Cântați-ne pururea aceasta cântare!

Ah ei cântă! dar oare noi îi ascultăm, îi auzim cântul? Da, să-i ascultăm, dar nu numai să-i ascultăm, ci să simțim și să cântăm din inimă curată, împreună cu ei, și vom avea sărbători fericite, vom avea „pace pre pământ și între oameni bunăvoire“! (+)

Dumineca înaintea nașterii Mântuitorului nostru Isus Hristos.

(Tălcuirea evangheliei, cartea neamului. Matei I. 1—17.)

Tot ce viețuește are o viață inițială, ascunsă, înainte mergătoare vieții propriu zise, care se manifestă în afară și Isus Hristos a avut aceasta viață înainte mergătoare.

Mântuitorul lumii a venit, dar înainte de ce ar fi sosit deja de mult era în lume și este de foarte mare importanță se înțelegem și să apreciem în deajuns aceasta viață inițială a lui Isus.

Viața înainte-mergătoare a lui Isus ca Dumnezeu o găsim descrisă la începutul minunat al evangheliei Sfântului Ioan, viața înainte-mergătoare a lui Isus ca om o găsim în evangheliei Sfinților Matei și Luca.

Aceasta viață este înrădăcinată pe de-a întregul în vechiul testament. Splendoarea testamentului vechiu o cuprinde Sf. Apostol Pavel în aceste cuvinte: „Lui sunt încredințate promisiunile lui Dumnezeu” a lui este gloria legăturii cu Dumnezeu, legislația, cultul Dumnezeesc, promisiunile, a lui sunt sfinți părinți, din cari s'a născut după trup Isus Hristos.

Viața aceasta înainte mergătoare a lui Isus-om are două părți, una sufletească reprezentată în credința sfinților părinți și a poporului Izraelit credincios și alta trupească în sângele sfinților strămoși.

Viața aceasta trupească a stat în aceea, că Isus a voit să se nască din pororul Izraelit și a voit ca strămoșii lui să fie sfinți părinți ai testamentului vechiu. Aceasta este cel mai mare privilegiu a lui Israil.

Promisiunea s'a făcut întâi părintelui Avram, apoi lui Isac și Jacob s'a precizat prin aceea, că din neamul Juda și din familia David s'au ales purtătorii acestei făgăduințe.

Și într-adevăr, Hristos este un fiu a lui David și un strănepot a lui Avram. Sf. Matei dă genealogia Mântuitorului în linia descendentă, Sf. Luca în linie ascendentă. Matei duce genealogia până la Avram, Luca până la Adam. Amândoi însă dau genealogia Sfântului Iosif a părintelui crescător a lui Isus Hristos conform legilor și promisiunilor.

Din punct de vedere istoric, autenticitatea genealogiei lui Isus este indiscutabilă, de nici un contimporean a lui Isus nu s'a tras la îndoială, el a fost recunoscut ca fiul lui David în public de toți. Când s'a prezentat Sf. Iosif în Vifleim pentru a se înscrie, a trebuit să-și dovedească descendența genealogică și și dacă Irod de teamă a nimicit cărțile genealogice a familiilor vechi, au ramas destule însemnări particulare și publice, din cari s'au putut reconstrui aceste cărți.

Cartea genealogică este pentru Isus de cea mai mare însemnătate. Prin aceasta nu numai că se arată natura lui în adevăr omenească descendența lui de la Avraam și David și prin aceasta se întărește și se probează dreptul lui la tronul teocratic a lui Izrail, — dar se descopere și se pune în lumină adevărată mărirea, strălucirea și însemnătatea lui Isus atât pentru vechiul testament cât și pentru întreaga omenire.

Sf. Matei ne arată în rândul generațiilor împărțirea testamentului vechiu în epoca patriarhilor a teocrației și a regatului teocratic, voind să se învețe că Isus este viața, sufletul, jinta și moșteanul gloriei și strălucirii profetice preotești și împărătești.

Sf. Luca merge cu genealogia

până la Adam, devenind prin această genealogia Mântuitorului documentul istoric al unității tuturor oamenilor cu Isus Hristos și cea mai largă temelie a universității creștinești.

Pentru noi este o mare mângăere că în această genealogie se găsesc nu numai oameni păcătoși dar chiar și păgâni ca purtatori ai promisiunilor dumnezeiești, arătând că Dumnezeu este puternic ca să facă din reu bine.

Precum opera cea mai mare a lui Isus Hristos după înălțarea lui la cer este biserica lui catolică, așa opera principală a vieții lui înainte mergătoare a fost testamentul vechiu, ambele fiind însă învăluite, purtate și întrecute de dumnezeirea lui.

Hristos se naște, măriți-L!

Ziua Nașterii Domnului. Centra

Ora 1.

Evanghelie dela Mateiu 1. 18—24.

Iar nașterea lui Isus Hristos așa a fost: Că logodită fiind muma lui, Maria, cu Iosif, mai înainte de a se aduna ei, sa aflat având în pânțece din Spiritul Sfânt.

Iar Iosif, bărbatul ei drept fiind și nevrând s-o vădească pe ea, a vrut pe ascuns s-o lase pe dînsa.

Și acestea gândind el, iată ingerul Domnului în vis sa arătat lui, grăind: Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria femeea ta, că ce sa zămislit într-însa, din Spiritul Sfânt este. Și va naște fiu, vei chieama numele lui: **Isus**, că acesta va mântui pe norodul său, de păcatele lor.

Iar acestea toate s'au făcut, ca să se plineasca ceea, ce s'a zis dela Domnul, prin proorocul ce zice: „*Iată fecioară în pânțece va avea și va naște fiu și vor chieama numele lui: Emanuil, ce se întălcuește: cu noi Dumnezeu*“.

Și sculându-se Iosif din somn, a făcut precum ia poruncit lui ingerul Domnului și a loat pe femeea sa.

Și nu o a cunoscut pe ea, până ce a născut pe fiul său cel întâi născut și a chieamat numele lui: *Isus*.

Precurată întorcându-se din Ain Karim, unde era la părinții Sf. Ioan Botezatorul, s'a așezat în orașul ei Nazareth, unde aștepta să fie logodită cu Sf. Iosif, însă înainte de aceasta era să treacă mari încercări asupra lor.

Preacurata nu a descoperit nimic din zămislirea ei de peste fire, Sfântului Iosif, iar logodită fiind Maria cu Iosif mai înainte de a se aduna ei s'a aflat având în pânțece. Aceasta era pentru Sf. Iosif, care venea mai des la casa Mariei o neașteptată și dureroasă surpriză, iar pentru Maria o amară încercare.

Fiind Iosif din început convins de nevinovăția logodnicei lui, acuma trebuia să se simte înrușinat și înșelat în buna credința lui. Totuș Maria nu dădea nici un cuvânt de explicație și și Iosif tăcea.

Aceasta tăcere din partea Mariei nu se poate explica de cât dintr'o nespusă gingăsie a pudorii de umilință și a încrederii în providența dumnezească, iară tăcerea Sfântului Iosif arată o demnitate, fineță și o nespusă stimă față de Maria.

În aceasta gravă situație. Sfântul Iosif drept fiind, a vrut pe ascuns să o lase pe dînsa.

Dumnezeu încearcă pre ai săi, însă nu părăsește pe aceia, cari în el se încred, el i-i ascultă, i-i scapă și i-i ridică și acestea gândind el, iată ingerul Domnului în vis s'a arătat lui grăind: „Iosife fiul lui David nu te teme a lua pre Maria femeea ta, că ce s'a zămislit în trînsa din Spiritul Sfânt este“.

Ce onoare în acest vis profetic pentru Sf. Iosif! El este numit de solia îngerească cu titlul plin de demnitate a unui fiu a lui David! ce are o în-sămănătate cu atât mai mare, că solia aceasta este o solie mesiană, care are să împlinească marea făgăduință făcută casei lui David. El descopere lui Iosif zemișirea neprihanită a lui Iisus și întruparea lui de peste fire, ficsează numele și chemarea lui, ce nu va sta în aceea, ca să scape poporul de un jug politic, ci ca să mântuiască norodul de păcat. Tot odată ridică ingerul ori ce îndoială și grige dela Iosif și îl îmbărbătează ca să nu să teamă a lua pe Maria de femeie.

Cum este Sf. Iosif deodată întărit în demnitate și în virtute! Prin solia îngerească și Maria este răsplătită și distinsă! Cu câtă strălucire stă acum înaintea Sf. Iosif? nu numai ca o Sfântă ci ca mama lui Mesia, a marelui Emanuil prorocit de profeți. Cât de recunoscătoare este de altă parte Maria Sfântului Iosif, pentru purtarea lui nobilă. Așa vedem, că prin aceasta încercare amară s'au întărit numai legăturile de stimă, încredere și iubire între ei.

După aceasta arătare îngerească a făcut Iosif precum i-a poruncit lui ingerul Domnului și a luat pe femeia sa.

Să ne oprim un moment la aceasta nuntă fericită, la care Preacurata și Sf. Iosif au sărbătorit nunta lor după obiceiurile timpului cu toată cinstea, bucuria și zmerenia înaintea Domnului. La aceasta nuntă putem admira blândeța providenței dumneze-ești, cu care duce la deslegarea destinele aleșilor săi și lângă exemplul ce n'îl dau Maria și Iosif în cumplitul lor necaz. În-sămănătatea tainei este

aceea a unei noii descoperiri dumneze-ești asupra întrupării făcute Sfântului Iosif și este tot odata și cea din urmă pregătire pentru venirea în lume a Mântuitorului.

Sf. Iosif este acum în mod de-săvârșit și legitim ca bărbatul Mariei, tatăl Mântuitorului și capul Sfintei Familii. Cinstea tuturor este asigurată și Mântuitorul recunoscut de toți ca fiul lui David.

Sunt vrăjmași ai credinței cari din unele cuvinte ale sfintei scripturi susțin contrarul, însă sf. Scriptură vorbește de multe ori de lucruri, cari până într'un moment dat nu s'au întimplat fără să zică prin aceasta că mai târziu s'ar fi întimplat acel lucru.

Iară dacă vorbește sfta scriptură într'un alt loc (Matei XII. 46) despre frații Mântuitorului, acestea pot să fie după limbajul timpului atât fiii fratelui Sfântului Iosif cât și ai surorii Mariei și dacă sf. Scriptură spune, că Maria a născut pe fiul său cel întâi născut asta se spune pentru că la Izraeliți fiii întâi născuți s'au bucurat de avantajii deosebite și sfinții Evangeliști au voit să asigure prin acest caracter, toată strălucirea descendenței dela împăratul David. Prin urmare cuvintele întâi născut în-seamnă aci atâta, că unul născut. Drept aceea credința bisericii catolice în aceasta privință a fost în toate timpurile aceea, că Preacurata Maria a fost și a ramas fecioară înainte, în și după nașterea Mântuitorului lumii.

Și acum cortul lui David (Am. 9. 11.) este ridicat împăratul din casa lui Iacob poate se apară.

Ziua I de Crăciun

(Ora a 6-a)

Sf. Evanghelie dela Matei II. 1—13

Iar dacă s'a născut Isus în Vifleemul Iudeii, în zilele lui Irod împăratul, iată Maghii dela răsărit au venit în Ierusalim.

Zicând: Unde este Împăratul Iudeilor, cel ce s'a născut? că am văzut steaua lui la răsărit și am venit să ne închinăm lui.

Și auzind Irod împăratul s'a turburat și tot Ierusalimul cu dânsul.

Și adunând pe toți Archiereii și cărturarilor norodului și i-a întrebat: Unde este să se nască Hristos?

Iar ei au zis lui: În Vifleemul Iudeii că așa s'a scris prin prorocul: Și tu Vifleem-pământul Iudei, nicidecum nu ești mai mic între domnii Iudei, că dintru tine va eși Povățuitor, carele va paște pe norodul meu Izrail.

Atuncea Irod întru ascuns chiemând pe Maghi a cercat cu deamăruntul dela dânsii de vremea întru care s'a arătat steaua.

Și trimițându-i pe ei în Vifleem, le-a zis: Mergând cercetați cu deamăruntul pentru prunc și dacă îl veți afla, să-mi vestiți și mie, ca și eu venind să mă închin lui.

Iar ei ascultând pe împăratul s'au dus. Și iată steaua, pe care o văzuseră la răsărit, mergea înaintea lor, până a venit și a stat d'asupra unde era pruncul.

Iar ei văzând steaua s'au bucurat cu bucurie foarte mare.

Și intrând în casă, au văzut pruncul cu Maria, muma lui, și căzând s'au închinat lui, și deschizându-și vistierile sale au adus lui daruri: Aur și Tămâie și Smirnă.

Și luând înștiințare prin vis, să nu se întorcă la Irod, pe altă cale s'au dus la țara lor.

După ce a distrus Irod cu multă trudă, cu fier și sânge viața și celui din urmă Asmonit, după ce a omorât una din femeile și mai mulți din copiii lui, și încă alții mulți, prin cari omoruri a dorit să-și întărească domnia, mulțumită atâtor străduinți, s'a putut bucura în fine neconturbat de acea situație, care îl costase pe el atât de mult!

Ierusalimul, capitala Iudeii, la rândul lui își trecea viața lui păcătoasă, fără Dum-

nezeu, cum trăesc bună oară orașele noastre de azi.

Însă iată deodată, fără veste, sosesc filosofilor din răsărit întrebând pe Irod de noul născut împărat al Iidovilor.

Auzind Irod împăratul, s'a turburat și întreg Ierusalimul cu dânsul.

Irod numai de cât se hotărăște, ca cu șiretenie să nimicească acest pretendent nepoftit. Sfătuitoarii lui fiind întrebați, spun cu precizieune timpul și locul, unde era să se nască Mesia, dar nici Ierusalimul nici Irod nu au interes pentru partea aceasta a lucrului, el este numai îngrijorat cum să întindă curse filosofilor, însă Dumnezeu are grije de ai săi și magii fiind îndrumați de inger, pe altă cale merg direct în țara lor.

Astfel naștera Mântuitorului devine pentru Irod și pentru Ierusalim numai un motiv de turburare.

Dar nici în orașul Vifleem, unde s'a născut Isus, nu se petrece lucrul mai bine. Sf. Luca spune că păstorii povestind celor din Vifleem acele ce s'au întâmplat: „toți cei ce au auzit s'au mirat de cele ce s'au zis de păstori către dânsii”.

Într'adevăr, aceea ce au zis păstorii, celor din Vifleem despre nașterea lui Mesia, a putut să-i pună în mirare: nașterea lui în grajd, cântarea îngerească și sărăcia noului născut...

Omul ar crede că întreg Vifleemul va eși înaintea lui Isus, se vor închina lui și îl vor duce cu triumf în orașul lui David, dar nimic din aceasta nu se întâmplă. Dacă Irod este speriat și Ierusalimul turburat, cei din Vifleem se mulțumesc cu o mirare curioasă despre nașterea lui Mesia atât de ciudată.

Asta este indiferentismul oamenilor în materie de credință.

Pentru noi: ce ne ajunge nouă dacă și noi ne mirăm în aceste zile sfinte de evenimentul, care formează obiectul sărbătorilor noastre fără să punem în aplicare a cele virtuți, la cari ne îndeamnă mai vârtos sărbătoarea crăciunului.

Pruncia lui Isus ne învață la umilință, fașiile la suportarea lipsurilor și ieslea la lepădarea de sine. Dacă nașterea lui Isus nu ne va apropia cel puțin de această concepție religioasă, nu vom avea nici un folos din această frumoasă sărbătoare.

Ingerul a zis păstorilor: aceasta va fi vouă semn, aflaveți un prunc înfășiat, culcat în iesle, Hristos nu s'a schimbat, și azi numai cu aceste semne îl putem căuta și găsi, dar noi de aceste lucruri nu voim să știm nimica, fără vorbim, câte odată cu cuvinte foarte alese de poezia crăciunului ca și de o poveste frumoasă și fără să încercăm ceva serios, am dori să gustăm aceea bucurie, care au gustat-o păstorii când au auzit intonarea imnului ceresc:

„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni cu bună voire“!

Mulțumită. În. Preasf. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru dela Blaj Dr. Vasile Suci, care ca un bun arhipăstor și adevărat părinte, petrece cu deosebită atențiune toate mișcările și acțiunile, ce tind la îngrijirea sufletească și întărirea credinței viie a poporului nostru, din prilejul punerii la cale a organului nostru „Dumineca“ a binevoit pe lângă acordarea sprijinului său grațios material a ne îndrepta și părintești cuvinte de încurajare la munca noastră începută. Pentru acest gest arhireiesc, aducem I. P. Sale expresiunea sentimentelor noastre de cea mai curată mulțumire fiască.

Darea de seamă. Pentru a orienta publicul nostru cititor despre greutățile și neajunsurile ce întâmpinăm cu scoaterea la lumină a organului nostru „Dumineca“, lăsăm să urmeze în următoarele o mică dar expresivă dare de seamă despre veniturile și

cheltuielile avute cu tipărirea celor 15 numere apărute până în prezent.

Venituri. Din oferte marimonioase, prenumerațiuni și vânzarea singuraticelor numere și anume:

Dela un credincios binevoitor 1000 lei d-l Anton Albu proprietar în Ocna-Șugatag 1000 lei, din fondul cultural 1000 lei.

D-l Dr. Paул Czipl primar oraș. 200 lei, d-l Florin Iurca primprefetor 150 lei d-l Alexd. Micle dir, inv. 200 lei. Din parohia Vișeu-de-sus 100 lei, parohia Berbești 100 Sirbi 58, d-l Radovici din Petrova 110 lei M-on. G. Timiș protop. Barga 120 lei, din parohia Bârsana 200 lei, din paroh. Moisei 393 lei. La Librăria Asoc. au încurs (242 + 271 + 100) = 613 lei, Suma totală lei 5244.

Spese. Costul unui număr face Lei 800. Au apărut 15 numere, deci cheltuielile dau suma de Lei 12.000. față de care ca venite stă suma de Lei 5244, prin urmare în prezent avem un supererogat de Lei 6756.

Prezentând acest tablou desul de trist suntem nevoiți a apela la bunăvoința cetățenilor noștri, rugându-i să binevoiască a face propagandă cât mai întinsă pentru răspândirea organului nostru și a îndemna pe res-tanțieri a-și achita cu de grab prețul numerelor primite.

În deoseb ne îndreptăm către Prea on. domni protopopi, preoți și intelectuali mireni, ca să aibă bunăvoința a ne da valorosul lor sprijin îndemnând pe toți țărani noștri știutori de carte a avea organul nostru estin și credem, folositor pentru primenirea sufletească.

Calendar săptămânal.

21 — 28 Decemvrie 1924.

21. Dumineca, Sf. M. Iuliana. (Dum. înainte Nașt. D. Isus Hristos. — Ap. Dum. în. N. D. Is. Hristos — Ev, inv. VII. — Vers 4).
22. Luni. Sf. M. M. Anastasia.
23. Marți. Sf. 10 Martiri din Creta.
24. Miercuri. Cuv. Mart. Eugenia.
25. Joi Nașt. D. Isus Hristos. Ale serb.
26. Vineri Soborul Maicei Domnului. Și Sf. M. Euthimie.
27. Sâmbătă. Sf. M. și Archi diacon Ștefan. Ale serb.
Și Cuv. P. N. Theoduru.